

noget paa. Og med Hensyn til den Del af Jorden, som der har været Tale om, vil jeg sige, at vi maa huske paa, at ifølge den Lov, efter hvilken der vurderes, skal Jorden vurderes som hørende til en almindelig Bondegaard. Det gør jo en Forskel.

Aubeck: Den ærede Ordfører for Venstre sagde i sin Replik til mig, at jeg havde kun betragtet Sagen fra et socialt og et nationalt Synspunkt. Jeg sagde i Begyndelsen af min Tale, at jeg beklagede, at der ikke var opnaaet Enighed, fordi Spørgsmaalet var baade af social og national Karakter; men at jeg ikke ogsaa skulde have betragtet Spørgsmaalet fra det kirkeøkonomiske Synspunkt, kan jeg paa ingen Maade anerkende. Tværtimod. Det forekommer mig, at alt, hvad jeg sagde, nærmest tenderede i den Retning, saa jeg tror, at det ærede Medlem, hvis han vil gennemgaa, hvad jeg har sagt, naar det kommer i Fortryk, vil faa en anden Opfattelse af Konklusionen af min Tale. Jeg tror nemlig, at det var den, at det for Sognemenighederne betalte sig bedst, ogsaa kirkeøkonomisk set, at anvende Loven af 4. Oktober 1919.

Til den ærede Ordfører for det konservative Folkeparti skal jeg sige, at jeg blandede mig aldeles ikke i Striden om Ejendomsforholdet. Naar han paadutter mig noget saadant, har han misforstaaet mig. Jeg sagde udtrykkelig, at jeg ikke agtede at blande mig i den Strid om Ejendomsretten, som har været saa stærkt fremme i det andet Ting. Jeg nævnte, hvad jeg paa Foranledning kunde have Lyst til at gentage, at man kan tale saa længe om visse Forhold og slaa noget fast saa ofte, at der hos dem, som hører derpaa, rejser sig en Mistanke om, at de, der saa ivrigt forfægter en Anskuelse, ikke er rigtig sikre paa, at den holder Stik. Jeg vil ikke blande mig i Striden om Ejendomsforholdene, fordi det at afhænde Præstegaardsjorderne efter Loven af 4. Oktober 1919 aldeles ikke berører Ejendomsforholdene. Sognemenighederne vedbliver gennemAarene — jeg kunde sige i al Evighed — at tage Indtægterne af dem. De har altsaa, selv om der kan være Tvivl om den formelle Ejendomsret, den faktiske Ejendomsret paa den Maade, at Indtægterne vedblivende tilflyder dem.

Den ærede Ordfører for Venstre mente, at det var hen i Vejret, naar jeg havde talt om de tusind smaa Hjem paa disse Præstegaardsjorder. Det gjorde jeg heller ikke. Da jeg talte om de tusind smaa Hjem, var det i Forbindelse med den ærede Folketings-

mand H. P. Hanssens Forslag om, at vi skulde søge at oprette det brede Bælte af Smaamandshjem nede ved Grænsen. I øvrigt vil jeg sige, at det dog ikke er saa ganske lidt, der er Tale om her. Det ærede Medlem sagde, at der kun kunde blive Tale om nogle faa Husmandshjem. Jeg mindes ikke rettere, end at det i det andet Ting er fremført, at det drejer sig om en 3 000—4 000 ha Jord, og at der kunde blive Tale om en 300—400 Husmandshjem, spredt omkring i Landsdelen dernede, og det er saa vist af ikke ringe Betydning.

At vi skal fare med Lempe overfor Sønderjylland, hvori den ærede Ordfører for Venstre altsaa er enig med mig, anser jeg for heldigt og rigtigt. Loven af 1922 staar i mine Øjne nærmest som et Forsøg fra Lovgivningsmagten paa at faa Menighedsraadene i Sønderjylland til, for at bruge det ærede Medlems Udtryk, „at leve sig ind i de danske Forhold“. Men dette Forsøg glippede, der kom ikke noget ud af det. Kun eet eneste Husmandsbrug er der oprettet efter denne Lov. Paa den Maade har de sønderjydske Menighedsraad altsaa ikke kunnet tages. Derfor maa vi prøve en anden Facon, „tage Skeen i en anden Haand“, som jeg tillod mig at sige før.

At vi ikke har kunnet regne Halvdelen af Menighedsraadene til den ene Side og Halvdelen til den anden, er vist fuldkommen rigtigt. Det har jeg heller ikke gjort. Jeg har talt om Befolkningen og derom sagt, at den kan deles lige over, at Halvdelen, maaske kun den mindre Del, var Modstander af Oktoberloven af 1919, og at det, naar vi fik dem talt rigtigt efter, nok skulde vise sig, at største Delen er Tilhænger af denne Lov, hvis Fortræffelighed nok skal vise sig gennem Aarene.

Den ærede Ordfører for Venstre sagde, at det, han havde imod Anvendelsen af Loven af 4. Oktober 1919, var, at Menighederne fik for lidt for deres Jord. Deri ligger jo en grim Beskyldning mod de Folk, som ejer Jorden, for, at de, naar de skal ansætte den til Skat, kniber paa det, ikke er saa nøjeregnende med Værdien. Jeg kan ikke forstaa, at man fra den Side har Lyst til at blive ved med at gentage det. Naar det ærede Medlem taler om, at de faar for lidt for Jorden, angriber han i øvrigt sit eget Parti. Det ærede Medlem maa erindre, at Loven af 4. Oktober 1919 kunde ikke gennemføres i dette Ting — selv om der var Flertal for den i det andet høje Ting, — uden at Partiet Venstre gik med til den, og Forholdet er jo ogsaa faktisk det, at Venstre gik med til denne Lov — det var kun de Kon-